

Kjære medlemmer

Et nytt og viktig nasjonalt nettverk for LEVEs arbeid for etterlatte er nå endelig en realitet. Tanken og hensikten med nettverket, som har modnet over tid både i sekretariatet og i landsstyret, har vært at man i samarbeid og i samhandling med andre organisasjoner og miljøer, vil utvikle rutiner og tilbud som kan være til god hjelp og støtte for etterlatte ved selvmord. Informasjonsutveksling, fagutvikling og kompetanseheving vil være av de områder man på sikt vil arbeide med.

Den første direkte konsekvensen av nettverksetableringen er dagskonferansen som LEVE i alle år har arrangert i tilknytning til vårt landsmøte.

Dagskonferansen utvides nå til to dager og skifter navn til en Nasjonal konferanse om selvmordsetterlatte. De primære målgrupper vil være helsepersonell fra ulike sektorer som helsesøstre, sykepleiere, leger, psykologer, terapeuter, men også personell fra politi, begravellesbyråer, og lærere for å ha nevnt noen grupper. Vi har god tro på at det skal utvikles til en sentral møteplass for alle profesjoner som er opptatt av selvmordstematikk, både når det gjelder forebygging og omsorgen for etterlatte. Konferansens innhold er også i høyeste grad aktuell og interessant for etterlatte.

Invitasjonen til konferansen ligger ved denne utgaven av LEVENytt, og jeg ønsker med dette både helsepersonell og etterlatte hjertelig velkommen til Stavanger. Det vil i tillegg bli en god anledning til å oppleve Stavanger som den europeiske kulturhovedstaden i 2008.

Vel møtt i mai.

Vennlig hilsen
Finn Borgersen,
Leder av LEVE

PsychAid-aksjon for LEVE

Psykologistudentenes hjelpeaksjon PsychAid har valgt LEVE som formål under aksjonsuka 2008. En storstilt bøsseaksjon skal gjennomføres i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, i tillegg til fagdager og konserter.

I forrige utgave av LEVENytt ble det i lederen skrevet om PsychAid – en studentforening drevet av psykologistudenter som hvert år arrangerer en hjelpeaksjon til inntekt for foreninger eller organisasjoner som arbeider med psykisk helse. 5. – 6. april går hundrevis av studenter med bøsse i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø. Formålet for deres innsamling i år er LEVE.

– Vi psykologistudenter ser det som viktig å sette selvmord på dagsordenen, sier leder av PsychAid 2008, Maria Thorbjørnsen fra Tromsø. LEVE var oppe til vurdering sammen med et titalls andre små og store organisasjoner, foreninger og prosjekter. De fleste byene innsatte LEVE som formål én og argumenter som ble brukt var blant annet at LEVE fremstod som en seriøs forening. Studentene er seg likevel bevisst at selvmord er et sensitivt tema og de vil trå varsomt frem.

– Når vi skal ut å møte publikum må vi være varsomme i forhold til hvordan vi fremstår. Det er viktig at vi er på «tilbudssiden» med budskapet vårt og bøssene, men at vi også respekterer det dersom noen ikke ønsker å snakke med oss, sier Maria.

Rekruttering av bøssebærere

PsychAid ble dannet av psykologistudentene i Oslo i 2003, fordi de ønsket å vise et samfunnsengasjement, samt å hjelpe andre. Tanken var at PsychAid skulle gå i arv fra generasjon til generasjon av psykologistudenter og i tradisjonens tro arrangeres PsychAid i år for 5. gang. **Aksjonsuka er fra 31. mars til 6. april.** Det vil bli arrangert fagdag, konserter og stander i løpet av denne uken og program fra de ulike byene kommer etter hvert. Bøssebærere rekrutteres først og fremst blant studentmassen på hvert enkelt universitet og i Tromsø skal de gå fra forelesning til forelesning og holde innlegg om LEVE og PsychAid. I etterkant av dette oppfordres folk til å stille som bøssebærere. – Ellers tar de fleste av oss med seg familie, venner og bekjente til å ta i et tak på selve bøssebærer-dagen, sier Maria som understreker at LEVEs medlemmer er hjertelig velkommen til å stille som bøssebærere. PsychAid-lederen ser det som viktig å involvere LEVE så mye som mulig.

– Vi håper LEVEs medlemmer vil hjelpe oss på standen i de forskjellige byene lørdag 5. april. I tillegg til å samle inn penger skal vi drive informasjonsarbeid om LEVE og for å heve kvaliteten på dette arbeidet vil det være en stor fordel å ha medlemmer til stede. Og vi gleder oss masse til aksjonen! avslutter Maria Thorbjørnsen.

– Under bøsseaksjonen håper vi på hjelp både fra venner, bekjente, familie og LEVE-medlemmer, sier Maria Thorbjørnsen, leder i PsychAid 2008.

PsychAid i Trondheim

I Sør-Trøndelag og Trondheim har Laila B. Nettet og hennes fylkesstyre stilt seg til disposisjon for PsychAid. Hun tror reklamekampanjen som byrået Hei! utformet i 2007 har bidratt til at LEVE på en meget sterk, men likevel diskret og stille måte, har greid å nå ut til folket og at denne aksjonen bidrar til nytt fokus på LEVEs arbeid.

– Det at LEVE er valgt som formål til årets PsychAid er fantastisk flott for organisasjonen. Det blir en fin oppfølger til Reklame for alvor, og gjør at vi atter får dra-krefter utenfra som hjelper oss eller bidrar til fortsatt å holde fokus på saken. Det å holde den i «ånde» nå – og at det kommer fra studentmiljøet, er kjempeviktig. I tillegg gir altså PsychAid-aksjonen en god del penger på kjøpet. Det er godt å kjenne på at LEVE blir «sett» og får denne muligheten, sier Laila B. Nettet. Hva PsychAid ønsker konkret av fylkeslaget er enda ikke avklart, men hun antar at stand med informasjon om LEVE blir naturlig.

– Vi ønsker også å bake kake, slik at vi forsikrer oss om at folk stopper opp. Vi har noe å fortelle dem! Vi vil informere om vårt brukerkontor som har åpningstid en gang per uke ved St. Olav Hospital. I hele tatt ønsker vi å bruke muligheten til å formidle at det ufarlig å ta kontakt, avslutter Laila.

Dere som ønsker å bidra under PsychAid-aksjonen, kan kontakte:

Tromsø: maria@student.uit.no

Bergen: Cecilie.Olsen@student.uib.no

Trondheim: linekarinh@hotmail.com

Oslo: monica@knoff.no

Redaksjonen: Terese Grøm, Gry Lunde og Finn Borgersen

Velkommen til Nasjonale konferanse og landsmøte

– Det er mange gode grunner til å komme til Stavanger den siste helgen i mai, sier Else Grete Aanestad, leder i Rogaland fylkeslag.

I 2008 legger LEVE sitt landsmøte i Stavanger. I tillegg arrangeres LEVEs første nasjonale konferanse, en markering av etableringen av det nasjonale nettverket for etterlatte ved selvmord.

Tidligere år har LEVE arrangert en fagkonferanse dagen før landsmøtet. I år utvides den til en nasjonal konferanse som går over to dager, torsdag 29. og fredag 30. mai.

– Bakgrunnen er LEVEs initia-

tiv til etablering av et nasjonalt nettverk for etterlatte ved selvmord. En nasjonal konferanse vil markere en offisiell start på et forhåpentligvis fruktbart og systematisert samarbeid, sier leder i LEVE, Finn Borgersen.

I løpet av de to konferansedagene ønsker LEVE å gi et bilde av hva som skjer rett etter selvmordet, og hvordan det fungerer i de forskjellige hjelpeinstanser. Det betyr foredragsholdere fra blant annet politiet, begravelsesbyrå, krise-

team og psykiatrisk helsevesen. Deltakerne skal også få et innblikk i forsvaret gjennom militærpresten på Madla, samt høre om selvmord i mediene og boken *Fra tabu* til tema. Begge dager settes det av tid til diskusjon om hvordan støt-teapparatet egentlig bør være. Eller er det godt nok, ut i fra det vi har hørt? LEVE åpner opp for debatt.

Stavanger – Europeisk Kultur-hovedstad 2008

Rogaland fylkeslag ble for ett år siden spurt om de kunne tenke seg å være lokal arrangør for landsmøte og dagskonferansen 2008. Else Grete Aanestad, leder i Rogaland, opplevde det som en tillitserklæring og et enstemmig styre sa ja. I løpet av høsten ble det bestemt at konferansen skulle gå over to dager i stedet for én. Var fylkeslaget fortsatt begeistret for oppgaven?

– Hjelp, tenkte jeg med én gang, klarer vi dette?, sier Else Grete Aanestad. Hun syntes først det virket veldig stort, men det har endret seg. – Det er LEVE sentralt som har tatt seg av hovedprogrammet, slik at vi har fått god hjelp derfra. Og nå, mens jeg jobber med det, synes jeg det er interessant, sier Else Grete, som

mener programmet ser ut til å bli veldig bra, også sett fra en etterlatt sitt ståsted.

– Som leder i Rogaland erfarer jeg gang på gang at etterlatte får liten eller ingen hjelp. På små plasser kan det virke som om hjelpeapparatet fungerer bedre enn i byer, men stort sett ser det ut til at tilfældighetene får når det gjelder hvem som får hjelp eller ikke. Det er kjempeviktig at ALLE instanser vet hvor de kan hen-vise de etterlatte, slik at de får den hjelpen de ønsker, understreker lederen i fylkeslaget som legger til at i tillegg til et bra program, er det selvfølgelig også andre grunner til å komme til Stavanger denne maihelgen.

– Vi er jo Europas Kultur-hovedstad 2008! Vi har lyst til å vise frem Stavanger og skal derfor tilbringe fredag kveld på Ustein kloster, hvor vi får omvisning, etterfulgt av en liten konsert i kirkesalen. Middagen serveres på Ustein Kloster Hotell, og buss bringer oss frem og tilbake, sier Else Grete. Hun kan også informere om at hvis noen ønsker å bli til søndag, vil det bli en tur til Prekestolen den dagen. Hun understreker at dette ikke er en del av det offisielle programmet, slik at de som vil være med kan oppsøke henne så snart som mulig ved

nasjonal konfe- røte i Stavanger

ankomst og gi beskjed. – Vi ordner privatbiler. Gåtur opp og ned til prekestolen tar til sammen ca 4 – 5 timer, slik at de som ønsker å være med, bør bestille fly sent søndag. Og husk gode sko og gjerne en liten sekk med drikke! avslutter Else Grete Aanestad.

Congress Conference AS
Ettersom en nasjonal kon-

feranse innebærer mer arbeid og krever større ressurser enn LEVE har i sekretariatet per i dag, har vi engasjert kongressarrangør Congress-Conference AS. De ivaretar hovedsakelig påmelding og registrering, samt andre praktiske elementer, i tett samarbeid med sekretariatet og fylkeslaget. Erik Tollefsen ved Congress Conference takker for å ha blitt valgt som konferan-

searrangør for LEVEs nasjonale konferanse 2008.

– Vi vet at dette er et sterkt tema. Vi har erfaring fra tilsvarende arrangementer og vi tenker da først og fremst på ESPID – 10th Congress of the European Society for the Study and Prevention of Infant Death, Oslo 27. – 31. mai 2003. Her var det ca. 200 internasjonale deltagere, hvorav ca 1/3 var foreldre-

gruppe – og mange fra Norge. Denne konferansen var i regi av den nasjonale krybbedød foreningen, som vi hadde et meget hyggelig samarbeid med.

ESPID konferansen husker vi fortsatt som en både følelsesmessig og faglig sterke konferanse, og vi ser frem til det samme samarbeidet med Leve, sier Erik Tollefsen til LEVENytt.

Et nasjonalt nettverk en realitet Første møte gjennomført

Det nasjonale nettverket for etterlatte ved selvmord har for alvor kommet på dagsordenen for LEVE. Mandag 3. mars møttes aktuelle aktører til samtale om hvordan et slikt nettverk kan fungere best mulig.

Leder i LEVE, Finn Borgersen, har vært initiativtager til etableringen av et slikt nasjonalt nettverk for etterlatte ved selvmord, med LEVE som den drivende part.

– LEVE er den eneste organisasjonen i Norge som har som hovedmål å bedre vilkårene for etterlatte ved selvmord. Samtidig er det helt nødvendig med et godt tverrfaglig samarbeid, for å kunne øke kunnskapen om best mulig ivaretagelse av etterlatte, sier Finn Borgersen. Borgersen er godt fornøyd med dette første møtet og ser det som en god begynnelse på noe som forhåpentligvis blir et fruktbart samarbeid. – Målsettingen er først og fremst å øke kunnskapen om selvmordsetterlatte, samt å etablere en felles arena for utveksling av informasjon og igangsetting av tiltak, sier Finn Borgersen.

Manglende kunnskap blant fagfolk

Kunnskapen om selvmord og reaksjoner hos etterlatte er fortsatt liten. Der man ved annen brå død automatisk får krisehjelp, kan den samme støtten være totalt fraværende når et selvmord skjer. Wenche Eriksen fikk kjenne det på kroppen da hennes eneste sønn tok sitt liv for seks år siden. «Det offentlige støtteapparatet var så godt som ikke tilstede», var hennes nøkterne konklusjon da hun holdt sitt foredrag for nettverksaktørene.

– Jeg opplevde at fagfolk var redd meg, sier Wenche Eriksen etter møtet. Eriksen mener det er viktig at styrende organer får vite hvordan det kan fungere i praksis. – Jeg klarer ikke som etterlatt å endre holdninger i fagmiljøer, det må komme innenfra

hos dem. Men jeg tenker at vi som har opplevd dette må snakke om det og derfor er jeg her i dag, sier hun. Eriksen fikk heller ingen informasjon om LEVE verken fra lege, politi eller kriseteam. Tilfeldigheter gjorde at hun kom i kontakt med organisasjonen, hvor hun endelig møtte noen som forsto hva hun gikk igjennom.

– Hvis et faglig nettverk kan gjøre at folk kjenner bedre til LEVE, er det flott, avslutter Wenche Eriksen.

– Jeg opplevde fagfolk var redd meg, fortalte Wenche Eriksen på LEVEs første nasjonale nettverksmøte. Eriksen mistet sin sønn for seks år siden og hadde et lite godt møte med hjelpeapparatet.

Fylkeslagslederens Hjørne

Nå har vi allerede startet på tredje måned i 2008 – og påsken nærmer seg med stormskritt. Enda en høytid...

Og høytid er tid som i utgangspunktet er en «høy tid», men som for mange av oss etterlatte blir en litt «tung tid». Dager som man tilbringer sammen med sine kjære og nære blir ofte en ekstra påminnelse om sorgen etter den man har mistet.

Selv merket jeg hvor tøff julen 2007 var ettersom det var den første julen etter at min kjære bror valgte å avslutte livet sitt i mai 2007. Den 36. julen opplevde han dessverre ikke, og det var ikke lett å takle, men jeg kom meg igjennom det og, takket være sønnen min på 6 år, og Leve Østfold.

Leve Østfold er nemlig på «bena» igjen – HURRA. Det er kjempebra...

Jeg kom inn som leder for Leve Østfold i oktober 2007, og det er jeg veldig stolt av. Jobbe med Leve gir livet mitt mening, og jeg takker alle i styret for tilliten. Tiliten til at en 28 gammel jente fikk bli leder. Jeg setter stor pris på det.

Vi er i gang endelig. Vi har medlemsmøter den siste torsdagen i hver måned i Sarpsborg.

Medlemsmøtene våre består i to deler hvor den første del består i et tema, og siste halvdel har vi frivillig sorggruppe for de som ønsker å delta på det. Dette er noe vi prøver ut en periode, og håper alle medlemmene er tilfredse med.

Og utfordringer får vi også, for 14. mai skal nemlig jeg og nestleder Lisbeth Olsen i radiointervju med radio Øst, og det gleder vi oss veldig til.

Da gjenstår det bare for meg si:

Ha en riktig god påske!

*«Tenk fremtid – ikke fortid»
og ta vare på de gode
minnene.*

Trude Helen –
Østfold fylkeslag

Har du noen kommentarer til nyhetsbrevet
– eller vil du bidra med egne innlegg:

LEVE
Postboks 27 Smestad
0309 Oslo
Merk konvolutt med «LEVENytt».

E-post: post@levenorge.no
Tlf.: 22 50 25 70
Fax: 22 50 25 71
www.levenorge.no

Fylkeskontakter

Finnmark
Helge Stormo
Tlf: 78 95 70 46 / 78 98 75 20
helstorm@online.no

Troms
Sissel Edvardsen
Tlf: 95 97 97 84
sisseled@hotmail.com

Nordland
Anne Berit Sætermo
Tlf. 90 61 89 21
annsaete@online.no

Nord-Trøndelag
Sissel Pedersen
Tlf. 90 52 58 89
folladal@online.no

Sør-Trøndelag
Laila B. Nesset
Tlf. 93 00 41 79
lne@shdir.no

Møre og Romsdal
Ragnhild Opskar
Tlf. 91 51 98 16
ra-opska@online.no

Sogn og Fjordane
Eva Pleymlund
Tlf. 95 70 83 18
epleymlu@frisurf.no

Hordaland
Vigdis Songe-Møller
Tlf. 55 91 75 77 / 45 22 08 17
vigdis.songe-moller@fil.uib.no

Rogaland
Else Grete Aanestad
Tlf. 95 23 50 42
eaane@broadpark.no

Vest-Agder
Anne Margit Harbak
Tlf. 95 22 50 08
anmargi@online.no

Aust-Agder
Anne Godding
Tlf. 99 59 75 71
ah-g@online.no

Vestfold
Finn Ørnlo
Tlf: 99 24 36 18
f-oernlo@online.no

Østfold
Trude Helen Dahl
Tlf: 97 60 27 82
trheda@online.no

Buskerud
Eva Brekke Voss
Tlf: 911 82 798
evoss@online.no

Akershus
Hilde Hjelle
Tlf. 41 24 23 91
hilde@hjelle.as

Oslo
Herman van Eggelen
Tlf. 95 06 31 31
oslo@leve.no

Hedmark
Bente Birkeland
Tlf 91 36 58 07
bente.birkeland@sykehuset-innlandet.no

Oppland
Inger Horn Holden
Tlf. 61 19 57 18 / 91 31 98 34
iholden@frisurf.no

Telemark
Janet Ververda
Tlf. 98 45 04 20
janet.ververda@hit.no

Mitt dikt

Skallet

Jeg strever

Kjemper

Tenker

Famler i mørket

Resonnerer og resignerer

Gråter

Fortviler

Henter krefter atter en gang

... for å nå inn i skallet ditt,
inn til deg.

For å redde deg

Det gikk ikke

Du har reist

... og jeg,

Jeg strever

Kjemper

Tenker

Famler i mørket

Resonnerer og resignerer

Gråter

Fortviler

Henter krefter atter en gang

For å finne en mening

– Datter –